

THE LEGAL DIMENSIONS OF CYBERSECURITY WEEK 11

SAYISAL DELİL (DIGITAL EVIDENCE)

BİLİŞİM SİSTEMLERİNDEN DELİL ELDE ETME
(DIGITAL FORENSIC SCIENCE)

OYA GÜNENDİ

Olay Yeri

Sayısaldır..

Sayısal Delil

Olay yeri incelemesi = Sayısal delilin elde edilmesi

Sayısal Delil

- ▣ Günümüzde her türlü hukuki ihtilafın çözümü için sayısal delil kullanılmaktadır.
- ▣ Bazı suçlar bakımından, özellikle çocuk pornografisi ve bilişim sistemine hukuka aykırı erişim, sayısal deliller dışında başka delil elde edilmesi neredeyse olanaksızdır.
- ▣ Sayısal delil, özellikleri olan bir delil türü olarak olay yerinden, hükme esas teşkil edinceye kadar hassa olarak ele alınmalıdır.

MADDİ
OLAY

CEZA MUHALEMESİ
SAVCI -- HAKİM

CEZA MUHAKEMESİ

DELİL
(BİLİMSEL VE
HUKUKA
UYGUN)

YENİDEN
KURGULAMAK
(HUKUKİ
OLAY)

SONUÇ

MUHAKEME

SORUŞTURMA

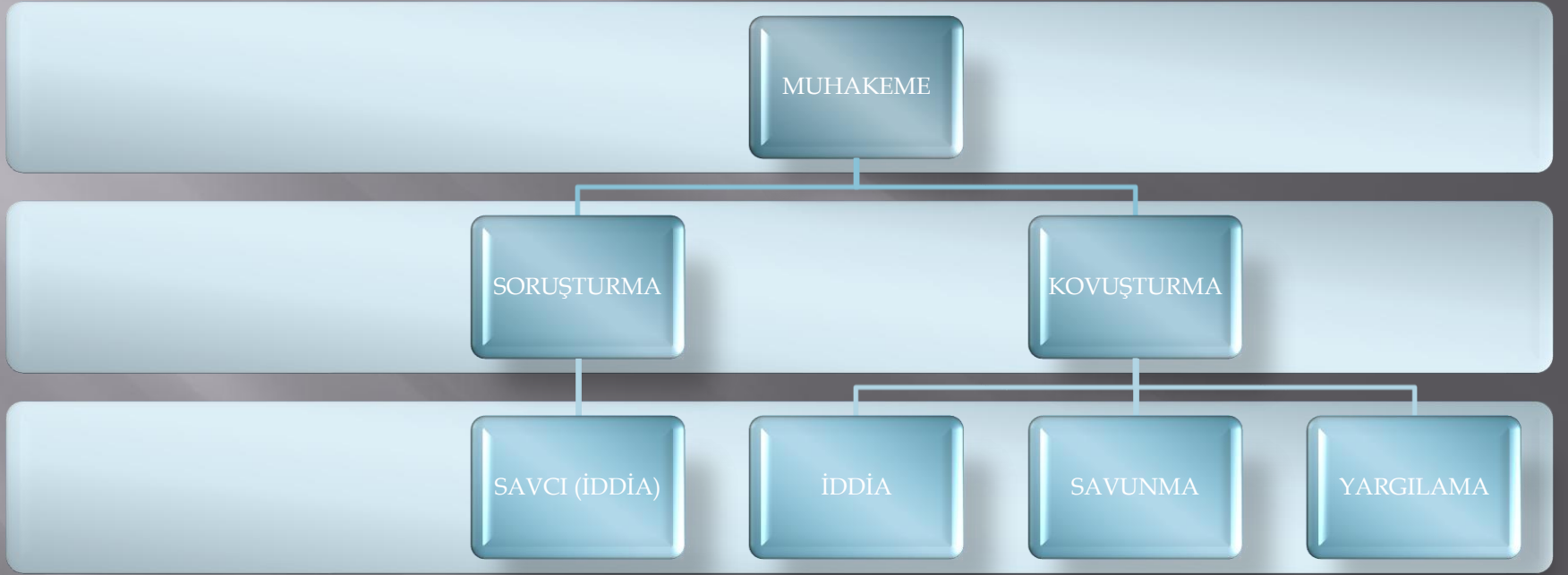
KOVUŞTURMA

SAVCI (İDDİA)

İDDİA

SAVUNMA

YARGILAMA

Computer Forensics

- ▣ Bilgisayarlardan delil elde etme işlemi
“computer forensics”,
“computer analysis”,
“forensic computing”
- ▣ Dilimize adli bilişim olarak çevrilmiştir.
- ▣ “Forensic”, mahkemeye veya münazaraya ait olan demektir.
- ▣ “Computer forensics” terimi, bilgisayar haricindeki bilişim araçlarından elde edilen sayısal delilleri kapsamadığı için, yetersiz bir terim olarak kalmış denilebilir.

Computer Forensics

- ▣ Bilişim sistemlerinden delil elde etme işlemini ifade etmek için, 2001 yılında, “digital forensic science” kavramı kullanılmıştır.
- ▣ Amerikan Adli Bilimler Akademisi tarafından, 2008 yılında, bilişim sistemlerinde yer alan verinin elde edilmesi konusunu ele alan “digital and multimedia sciences” bölümünün de oluşturulmasıyla “digital forensics” terimi, tüm bilişim sistemlerinde yer alan verinin, delil olarak kullanılması süreci ile ilgili bilim dalı olarak yerini almıştır.

Computer Forensic

- Computer forensics/file systems forensics, bilgisayarlarda delil elde etmek için arama,
- Network forensics, bilişim ağlarında log ve trafik verilerinin aranması ve analizi,
- Mobile device forensics, mobil telefonlar, akıllı telefonlar, GPS'lerde bulunan verilerin aranması ve analizi,
- Malware forensics, truva atları, virüsler gibi zararlı yazılımların analizi,
- Live forensics, çalışan sistemlerden toplanabilen hassas verilerin ele geçirilmesi,
- Audio and video forensics, ses ve görüntü verilerinin analizi,
- Windows forensics, Windows işletim sistemi; Linux forensics, Linux işletim sistemi; iOS forensics, Apple işletim sistemlerinin analizi,
- Flash memory forensics/USB forensics, taşınabilir belleklerin analizi...

Electronic Discovery

- ▣ Elektronik keşif (*electronic discovery*), çoğunlukla özel hukuk davalarında başvurulanan bir yol olarak gelişmiştir. Özel hukuk uyuşmazlıklarında, davacı veya davalının elektronik sistemlerinde depolanan uyuşmazlıkla ilgili bilgilerde karşı tarafça arama (keşif) yapılması noktasında yetkilendirilmesi sürecidir.
- ▣ Özel hukuk uyuşmazlıklarında özellikle değiştirilmiş veya silinmiş dosyalara ulaşmak için adli bilişim araçlarının kullanılması noktasında iki kavram birbirine yaklaşmaktadır.

Arama (Search) – Elkoyma (Seizure)

- ▣ Fiziksel suç eşyalarının ortaya çıkarılması için kullanılan arama tedbirinin (search), veri depolayan araçlardaki suç ile ilgili verilerin bulunması için kullanılması genel olarak kabul görmektedir.
- ▣ Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi'nde de, arama teriminin bilişim sistemlerinde yer alan verinin ortaya çıkarılması bakımından kullanıldığı görülmektedir.
- ▣ Ortaya çıkarılan verinin, muhakemede kullanılması için adli makamların elinde bulundurulması işlemi de elkoyma (seizure) olarak ifade edilmektedir.

- ▣ Hareket halindeki veri bakımından isimlendirme ise verinin niteliğine göre değişmektedir.
- ▣ Veri, trafik bilgilerine ait ise «gerçek zamanlı trafik verisinin toplanması» (real – time collection of traffic data) olarak isimlendirilmektedir.
- ▣ Veri, içeriğe ait ise iletişimin denetlenmesi (interception) (CMK m. 135) olarak anılmaktadır.

KORUMA TEDBİRLERİ

- ▣ Gözaltı
- ▣ Tutuklama
- ▣ Adli kontrol
- ▣ Arama
- ▣ Elkoyma
- ▣ İletişimin izlenmesi/ tespiti
- ▣ Bilişim sistemindeki verilerin aranması/ tespiti

KORUMA TEDBİRLERİNİN SINIFLANDIRILMASI

- ▣ Yöneldikleri değerler açısından koruma tedbirleri;
 - Tutuklama ve yakalama özgürlüğü,
 - Üst araması vücuda ve özel hayata,
 - Arama konut dokunulmazlığına,
 - Elkoyma ise zilyedliğe yöneliktir.
 - Bilişim sistemlerinde arama ise özel hayata ve bilişim sistemlerine arama sonrası/arama olmaksızın elkoyma ise zilyedliğe yönelik koruma tedbiridir.
- ▣ Amaç açısından;
 - Sanığın muhakemede hazır bulunmasını güvencelemeye (tutuklama veya adli kontrol gibi),
 - Delilleri korumaya (arama gibi),
 - Hükmün yerine getirilmesini sağlamaya (tutuklama gibi) yöneliktir.
 - Bilişim sistemlerinde arama delilleri bulmak ve korumak suretiyle muhakemenin ileri aşamalarına geçilmesine yöneliktir.

KORUMA TEDBİRLERİNİN SINIFLANDIRILMASI

- Uygulandıkları kişiler açısından,
 - Arama şüpheli/sanık veya üçüncü kişilere,
 - İletişimin denetlenmesi, tutuklama, yakalama ve gözaltına alma şüpheli/sanığa,
 - Elkoyma şüpheli/sanık veya bazı durumlarda üçüncü kişilere,
 - Koruma programı tanığa veya yakınlarına yönelik koruma tedbiridir.
- Bilişim sistemlerinde arama şüpheli veya sanığa yönelik bir koruma tedbiridir.
 - Şüpheli veya sanık tarafından kullanılmayan bilişim sistemlerinde CMK m. 134 kapsamında arama yapılabilmesi mümkün değildir.
 - Bazı durumlarda cumhuriyet savcısının genel delil toplama yetkisi kapsamında (CMK m. 160, 161) sayısal delillerin toplanabilmesi de mümkündür.
 - CMK m. 134 kapsamında mağdurun bilişim sisteminde rızası ile arama yapılması hususunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Danıştay'ın aramada rızanın geçerli olmayacağına yönelik kararları kapsamında durum tartışmalıdır.
 - Akış halindeki veriler bakımından ise İletişimin Denetlenmesi Yönetmeliği'nin 10/4 kapsamında mağdurun akış halindeki verileri cumhuriyet savcısının yazılı kararı ve mağdurun rızası ile Başkanlık'tan istenebilecektir.

KORUMA TEDBİRLERİNİN ÖZELLİKLERİ

- ▣ Kanun ile düzenlenmiş olması,
- ▣ Şüphelerin belli bir yoğunlukta olması,
- ▣ Henüz hüküm verilmeden temel bir hakkı sınırlaması,
- ▣ Geçici olması,
- ▣ Muhakemenin yapılmasını sağlamak/verilecek kararın kağıt üzerinde kalmasını önlemek/delil temin veya muhafaza etmek amacının bulunması,
- ▣ Gecikmede sakınca olması,
- ▣ Hakim, gecikemez hallerde savcı kararı bulunması,
- ▣ Oranlılık (ölçülülük) ilkesi bulunması.

KANUN İLE DÜZENLENME

- ▣ Koruma tedbirleri temel haklara müdahale teşkil etmektedir.
- ▣ Anayasa m. 13 uyarınca temel hak ve hürriyetler özelerine dokunmaksızın, Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ancak kanunla sınırlanabilir.
- ▣ Bilişim sistemlerinde delil arama özel hayatın gizliliği ve mülkiyet hakkı ile ilgilidir. Bu kapsamda Anayasa m. 20’de yer alan sebeplere dayanarak sınırlanabilir.
- ▣ Suç işlenmesinin önlenmesi, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması bu bağlamda temel hakka müdahale nedenlerini oluşturmaktadır.

KANUN İLE DÜZENLENME

- ▣ Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi uyarınca da Sözleşme kapsamında düzenlenen haklara müdahale teşkil eden durumların, Sözleşmenin ilgili maddesinde belirtilen gerekçelerle sınırlandırılması gereklidir.
- ▣ AİHS m. 8'de özel hayat ve aile hayatı korunmaktadır. Hukuka aykırı ve ölçüsüz aramalar çoğunlukla söz konusu maddeyi ihlal etmektedir.
- ▣ AİHS m. 8'de yer alan kamu emniyeti ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması gerekçeleri, bilişim sistemlerinde aramanın gerekçesini oluşturmaktadır.

ŞÜPHEİNİN YOĞUNLUĞU

Basit şüphe

- Soruşturmaya başlamak için gerekli olan şüphedir.

Makul şüphe

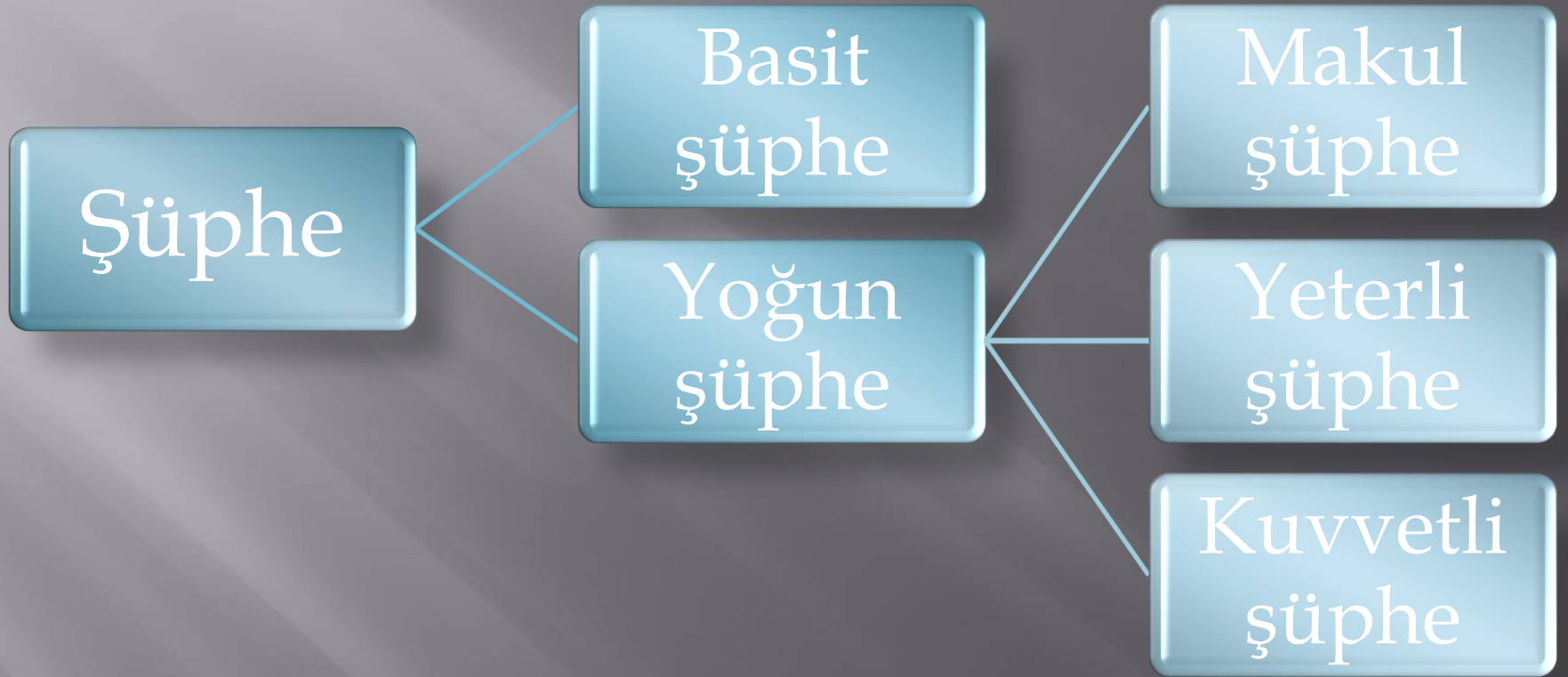
- Arama
- Elkoyma

Yeterli şüphe

- İddianamenin düzenlenmesi için gerekli olan şüphedir.

Kuvvetli şüphe

- Tutuklama
- İletişimin denetlenmesi
- Gizli soruşturmacı görevlendirme

-Basit Şüphe-

- ▣ Basit şüphe, dayandığı deliller basit, yetersiz ve/veya sayıca az olan şüphedir.
- ▣ Soruşturmaya başlanabilmesi için belli ve yaşanmış somut olayların, en azından belirti şeklinde ortada bulunan delillerin belli bir suçun işlendiği yolunda bir şüphe ortaya koyması şarttır.
- ▣ Belli olaylara ve belirti şeklindeki delillere dayanmayan ve sadece tahminden ibaret bulunan şüphe soruşturmaya başlanabilmesi için yeterli değildir.

-Makul şüphe-

- ▣ Ceza muhakemesinde koruma tedbirlerine başvurulması için gerekli olan şüphe dir.
- ▣ Makul şüphe, akla uygun şüphe dir.
- ▣ Arama Yönetmeliği'ne göre makul şüphe; hayatın akışına göre somut olaylar karşısında genellikle duyulan şüphe dir.
- ▣ İşlemin zaman, yer ve ilgili kişinin veya onunla birlikte olanların davranış tutum ve biçimleri, kolluk memurunun taşındığından şüphe ettiği eşyanın niteliği gibi sebepler gözönünde tutularak belirlenir.

-Yeterli Şüphe-

- ▣ Eldeki delillere nazaran, yapılacak bir duruşmada sanığın mahkum olması ihtimali beraat etmesi ihtimalinden daha kuvvetli ise, yeterli şüphe var demektir.
- ▣ CMK, iddianamenin düzenlenebilmesi için yeterli şüphenin bulunmasını aramıştır.
- ▣ CMK m. 170/2 gereğince soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturunorsa, avcı iddianame düzenleyecektir.

-Kuvvetli Şüphe-

- ▣ Eldeki delillere nazaran, yapılacak bir duruşmada sanığın mahkum olması kuvvetle muhtemel ise kuvvetli şüphe var demektir.
- ▣ Kuvvetli şüphe CMK'da en çok aranan şüphe türlerinden birisidir.
- ▣ Son zamanlarda yapılan değişikliklerde kuvvetli şüphenin, somut delillere dayalı olması da aranmaktadır.

ARAÇ NİTELİĞİ

- ▣ Koruma tedbirlerinin bir amacı bulunmaktadır. Kendisi başlı başına bir araç değildir.
- ▣ Söz konusu amaç;
 - Ceza muhakemesinde sanığın hazır bulundurulması,
 - Delillerin muhafazası,
 - Verilen kararın uygulanabilir kılınmasıdır.
- ▣ Bir koruma tedbiri bazı durumlarda başka koruma tedbirinin aracı olmaktadır. Örneğin bilişim sistemlerinde arama, sistemde yer alan veriye delil olarak elkoyma koruma tedbiri bakımından aracıdır.

GEÇİCİ OLMA

- ▣ Koruma tedbirleri nitelik olarak geçicidir.
- ▣ Söz konusu geçicilik hükmün açıklanmasına kadar sürecektir.
- ▣ Geçicilik bazı durumlarda zaman sınırlamasına tabi kılınmak suretiyle belirlenmektedir. Örneğin gözaltının kural olarak en fazla 24 saat sürmesi gibi.
- ▣ Geçicilik, tedbir kararı verilmesini gerektiren haklı nedenlerin ortadan kalkması durumunda, söz konusu tedbirin de sona erdirileceğini ifade eder.

BELLİ BİR AMAÇ

- ▣ Ceza muhakemesi hukukun diğer dallarının aksine biçimsel gerçekte değil, maddi gerçekte ilgilenmektedir.
- ▣ Ceza muhakemesi maddi gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi için koruma tedbirlerinden yararlanmaktadır.
- ▣ Sayısal delillere tam ve doğru bir şekilde ulaşılması, muhakemeye konu olan olayın yeniden oluşturulmasına ve dolayısıyla maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasına hizmet edecektir.

GECİKMEDE TEHLİKE BULUNMASI

- ▣ Ceza muhakemesindeki koruma tedbirleri temel hak ve özgürlüklere az veya çok bir müdahale teşkil etmektedir.
- ▣ Söz konusu tedbirlere başvurulabilmesi için ceza muhakemesine konu maddi olayın çözümü de beklenemeyecektir.
- ▣ Maddi olayın çözümü beklenmeden, ilgili kişinin suçlu olup olmadığı belirlenmeden başvurulacak koruma tedbirlerini, meşru hale getirecek sebep gecikmede tehlike bulunması durumudur.

GECİKMEDE TEHLİKE BULUNMASI

- ▣ Koruma tedbirlerine başvurma bir zorunluluk olmalıdır.
- ▣ Tedbire başvurulmaması durumunda bir tehlike ortaya çıkmalı, sözkonusu tehlike ise ceza muhakemesinden amaçlananın gerçekleştirilememesine yönelik olmalıdır.
- ▣ Sayısal delil bakımından koruma önlemlerine başvurulmasının nedeni, muhakemenin ilerleyen safhalarına geçilebilmesi ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasıdır.

GÖRÜNÜŞTE HAKLILIK

- ▣ Koruma tedbirinin gerçekten haklı olarak uygulanıp uygulanmadığı, ancak geçmişe yönelik olarak (*ex post*) değerlendirilebilecektir.
- ▣ Bu bakımdan, uygulanan koruma tedbirinin haksız olması ihtimal dahilindedir.

ORANTILILIK

- ▣ Uygulanacak koruma tedbiri ile müdahale edilen hak ve muhtemel ceza arasında bir orantının bulunması gereklidir.
- ▣ Başka bir anlatımla koruma tedbirleri ile amacın yakın tehlikenin önlenmesi, aracın ise temel hak ve hürriyetlere müdahale olması temelinde amaç ile araç arasındaki uyumluluk ve denge haline orantılılık denilebilecektir.
- ▣ Daha az müdahale ile gerçekleştirilebilecek bir amaca, haklara daha fazla müdahale eden bir koruma tedbiri ile ulaşılmaya çalışılmamalıdır.

Bilişim sistemlerinde arama ve verilere elkoyma tedbirleri, Anayasa'da belirtilen birçok temel hak ve özgürlük ile doğrudan bağlantılıdır.

Özel Hayatın Gizliliği Hakkı

Bilişim sistemlerinde kişisel verilerin saklanması, kişinin özel hayatına ilişkin bilgilerin bilişim sistemlerinde barındırılmasından dolayı özel hayatın gizliliği hakkı ile bağlantı kurulabilecektir.

Özel Hayatın Gizliliği Hakkı

Akıl sahibi ve sosyal bir varlık olmasından dolayı özel hayatını, aile hayatını, konutunu ve özel haberleşmesini istediği gibi düzenleme hak ve yetkisine sahip olan insanın, özel hayat başlığı altında toplanabilecek hakları;

▣Anayasa

m. 19 – Kişi hürriyeti ve güvenliği

m. 20 – Özel hayatın gizliliği

m. 21 – Konut dokunulmazlığı

▣İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi

m. 12 - Kimsenin özel yaşamına, ailesine, konutuna ya da haberleşmesine, keyfi olarak karışılmaz; şeref ve adına saldırılamaz. Herkesin bu gibi karışma ve saldırılara karşı yasa tarafından korunmaya hakkı vardır.

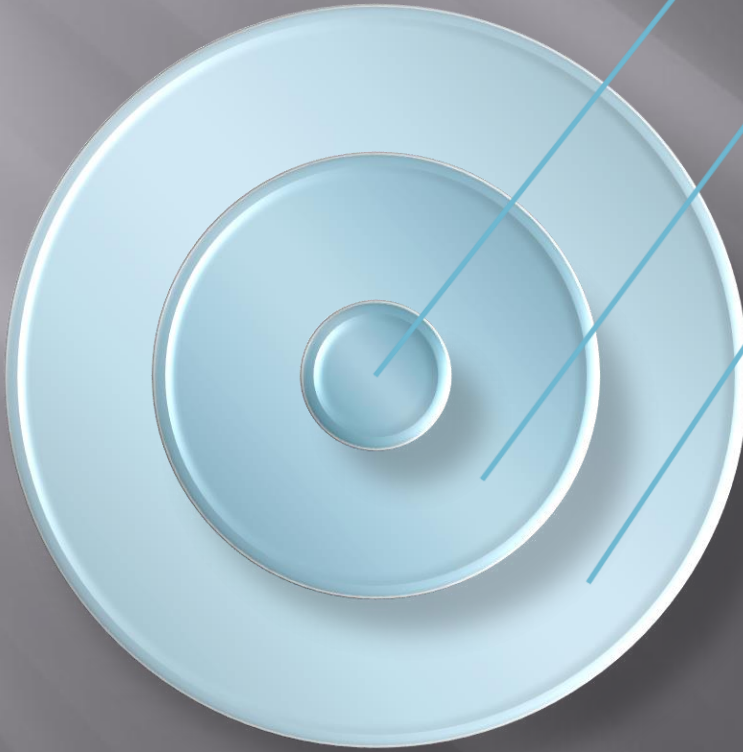
▣Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasal Haklar Sözleşmesi

m. 17 – Mahremiyet hakkı

▣Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

m. 8 – Özel hayatın ve aile hayatının korunması

Özel Hayatın Gizliliği Hakkı

Gizli yaşam

(Yalnız kalma hakkının
gerçekleştirilebileceği
alan)

Özel yaşam

(Dış etkilerden uzak
tutulan alan)

Ortak yaşam

(Başkaları tarafından
gözlemlenebilen alan)

Özel Hayatın Gizliliği Hakkı

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi'nin 23.1.1970 tarih ve 428 sayılı İlke Kararı'na göre özel yaşam güvencesi;

- Kişinin kendi özgür çevresini, aile ilişkilerini, tinsel ve özdeksel bütünlüğünü, onurunu ve adını yaralayan açıklamaların yapılmasını, özel fotoğrafların yayınlanmasını, güvene dayanarak herhangi birine verdiği bilgilerin dışa vurulmasını önlemeyi amaçlar.

Haberleşme Özgürlüğü

- ▣ Anayasa'nın 22'nci maddesinde koruma altına alınmıştır; aynı maddede haberleşmenin gizliliğinin de altı çizilmiştir.
- ▣ Kişinin haberleşmesini kesintiye uğratmadan ve içeriğinin herhangi bir denetime tabi tutulmadan yapabilme hakkıdır.
- ▣ Bilişim sistemlerinin sadece veri depolamak ve işlemek için değil, veri iletişimi için de kullanıldığı gözönüne alınırsa, bilişim sistemlerinde arama ve elkoyma tedbiri kişinin haberleşme özgürlüğünü ihlal edecektir.

Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti

- ▣ Bir düşünce, inanç, kanaat, tutum veya duygunun barışçı yoldan açığa vurulmasının veya dış dünyada ifade edilmesinin serbest olmasıdır.
- ▣ Kişiye ait bilişim sistemlerinde arama yapılması, arama sonrasında bilişim sistemlerine el konulması, bilişim sistemleri vasıtasıyla kişinin düşüncelerini açıklama ve yayma hakkı ile doğrudan bağlantılıdır.

Kişisel Verilerin Korunması Hakkı

- ▣ Kişisel veri, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bir gerçek kişi ile irtibatlı olan her türlü bilgidir.
- ▣ Verilerin kişisel veri olabilmesi için bir kişiyi belirlenebilir kılması gereklidir.
- ▣ Bilişim sistemlerinde kişiyi tanımlayan verinin tutulması ve işlenmesi, bilişim sistemlerinde arama durumunda kişisel verilerin usulüne uygun olarak korunması ve kişinin kendi kişisel verileri üzerindeki serbestçe tasarruf hakkını da ihlal edecektir.

CMK MADDE 134

Bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve elkoyma ^{(1) (2)}

Madde 134⁽¹⁾ – (1) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturmada, somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka surette delil elde etme imkânının bulunmaması halinde, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı tarafından şüphelinin kullandığı bilgisayar ve bilgisayar programları ile bilgisayar kütüklerinde arama yapılmasına, bilgisayar kayıtlarından kopya çıkarılmasına, bu kayıtların çözülerek metin hâline getirilmesine (...) ⁽²⁾ karar verilir. **(Ek üç cümle: 25/7/2018-7145/16 md.)** Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararlar yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulur. Hâkim kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde çıkarılan kopyalar ve çözümü yapılan metinler derhâl imha edilir. ⁽¹⁾⁽²⁾

(2) Bilgisayar, bilgisayar programları ve bilgisayar kütüklerine şifrenin çözülememesinden dolayı girilememesi veya gizlenmiş bilgilere ulaşılamaması ya da işlemin uzun sürecektir olması halinde çözümün yapılabilmesi ve gerekli kopyaların alınabilmesi için, bu araç ve gereçlere elkonulabilir. Şifrenin çözümünün yapılması ve gerekli kopyaların alınması halinde, elkonulan cihazlar gecikme olmaksızın iade edilir. ⁽²⁾

(3) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine elkoyma işlemi sırasında, sistemdeki bütün verilerin yedeklemesi yapılır.

(4) Üçüncü fıkraya göre alınan yedekten bir kopya çıkarılarak şüpheliye veya vekiline verilir ve bu husus tutanağa geçirilerek imza altına alınır. ⁽¹⁾

(5) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine elkoymaksızın da, sistemdeki verilerin tamamının veya bir kısmının kopyası alınabilir. Kopyası alınan veriler kâğıda yazdırılarak, bu husus tutanağa kaydedilir ve ilgililer tarafından imza altına alınır.

CMK MADDE 135

İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması⁽¹⁾⁽²⁾⁽⁴⁾

Madde 135 - (1) (Değişik: 21/2/2014-6526/12 md.) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi (...) ⁽³⁾ dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhâl hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl kaldırılır. **(Mülga son iki cümle: 24/11/2016-6763/26 md.)** ⁽³⁾⁽⁴⁾

(2) (Ek: 21/2/2014-6526/12 md.) Talepte bulunulurken hakkında bu madde uyarınca tedbir kararı verilecek hattın veya iletişim aracının sahibini ve biliniyorsa kullanıcıasını gösterir belge veya rapor eklenir. ⁽²⁾

(3) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınamaz. Kayda alma gerçekleştirildikten sonra bu durumun anlaşılması hâlinde, alınan kayıtlar derhâl yok edilir. ⁽¹⁾⁽²⁾

(4) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok iki ay için verilebilir; bu süre, bir ay daha uzatılabilir. **(Ek cümle: 25/5/2005 - 5353/17 md.)** Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim yukarıdaki sürelerle ek olarak her defasında bir aydan fazla olmamak ve toplam üç ayı geçmemek üzere uzatılmasına karar verebilir. ⁽²⁾⁽⁴⁾

(5) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, (...) ⁽¹⁾ mobil telefonun yeri, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, (...) ⁽¹⁾ mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok iki ay için yapılabilir; bu süre, bir ay daha uzatılabilir.⁽²⁾

(6) **(Ek: 2/12/2014-6572/42 md.)** Şüpheli ve sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişiminin tespiti, soruşturma aşamasında hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma aşamasında mahkeme kararına istinaden yapılır. Kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu ve tedbirin süresi belirtilir. **(Ek cümleler: 24/11/2016-6763/26 md.)** Cumhuriyet savcısı kararını yirmi dört saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde kayıtlar derhâl imha edilir. ⁽³⁾⁽⁴⁾

(7) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur. ⁽²⁾

(8) Bu madde kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir: ⁽¹⁾ ⁽²⁾⁽⁴⁾

a) Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80) ile organ veya doku ticareti (madde 91), ⁽⁴⁾

2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),

3. İşkence (madde 94, 95),

4. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),

5. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),

6. **(Ek: 21/2/2014 – 6526/12 md.)** Nitelikli hırsızlık (madde 142) ve yağma (madde 148, 149) ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158) , ⁽²⁾⁽⁴⁾

7. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), ⁽²⁾

8. Parada sahtecilik (madde 197), ⁽²⁾

9. **(Mülga: 21/2/2014 – 6526/12 md.; Yeniden düzenleme: 24/11/2016-6763/26 md.)**

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (madde 220, fıkra üç),

10. **(Ek: 25/5/2005 – 5353/17 md.)** Fuhuş (madde 227), ⁽¹⁾⁽²⁾

11. İhaleye fesat karıştırma (madde 235), ⁽¹⁾ ⁽²⁾

12. (Ek: 24/11/2016-6763/26 md.) Tefecilik (madde 241), ⁽⁴⁾

13. Rüşvet (madde 252), ^{(1) (2)}

14. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282), ^{(1) (2)}

15. (Değişik: 2/12/2014-6572/42 md.) Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak (madde 302) , ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

16. (Ek: 2/12/2014-6572/42 md.) Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316), ⁽³⁾

17. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları. ^{(1) (2)(3)}

b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.

c) (Ek: 25/5/2005 – 5353/17 md.) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu, ⁽¹⁾

d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar. ⁽¹⁾

e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar. ⁽¹⁾

(9) Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz.